

СТРАДАНИЕ НА СВЕТИТЕ МЪЧЕНИЦИ КОДРАТ, КИПРИАН, ДИОНИСИЙ, АНЕКТ, ПАВЕЛ, КРИСКЕНТ И ДРУГИТЕ С ТЯХ

Свети мъченик Кодрат се родил и възпитавал при следните обстоятелства. По време на жестокото гонение срещу християните от нечестиви царе и князе Христовите изповедници били подлагани на ужасни мъчения; поради това много вярващи, боейки се от непоносимите мъчения, оставяли градовете, жилищата и имуществото си. Бягайки, те се скривали в планините и пустините, за да съхранят невредима светата вяра в Христа, приемайки по-добре да живеят със зверовете, отколкото с нечестивите идолопоклонници.

В тези тежки времена една благочестива жена на име Руфина поради страх от мъченията избягала от Коринт (главният град на Ахайя, просветен от апостол Павел, бел.ред.) в пустинята и там се криела в непроходими места. По време на бягството от града Руфина била бременна и когато дошло време, родила в пустинята младенец от мъжки пол и след това, като преживяла още няколко дни, починала. Бог, Който дава храна на всяка плът, отваря ръката Си и насища всичко живо (сравни Пс. 103:27-28), не оставил осиротелия младенец, но станал баща и майка за него, възпитател и хранител. По заповед на Всевишния Бог отвисоко се спускал облак и стелейки се по земята, от него излизала сладка роса на устата на

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

младенеца. Така облаците хранели детето като с мляко или мед дотогава, докато не поотраснал и не започнал сам да се храни с пустинни треви.

Така, подобно на свети Йоан Кръстител, младенецът живеел в пустинята, пазен от Бога, наставляван и вразумявай в богопознанието (Лук.1:80) от Светия Дух. Вече в юношеска възраст, той бил намерен от вярващи хора; те го завели в града, където се учел да чете книги и усвоил лечебното изкуство. Но той не толкова лекувал болестите със своите познания, колкото ги изцелявал с дадената му свише благодат. Тъй като от детство бил привикнал към пустинното безмълвие, той особено се стараел да се отдалечава от човешката суета: обичайки уединението, голяма част от живота си прекарвал в планините и пустините, отдавайки се на богомислие. Когато идвал по някаква работа в града, на всички дарявал неизброими блага, лекувайки телесните болести и с Божие слово изцелявайки душевните недъзи. Но той не задълго оставал в града, бързайки отново към приятното за него пустинно уединение, в което и се приближил към старостта. Тук, в пустинята, при него идвали, обичайки го в Христа, желаещи да се насладят на вида на светолепното му лице и да получат наставление от неговите боговдъхновени беседи; каквито били Киприан, Дионисий и Анект, Павел и Крискент, които заедно с него пострадали за Христа.

Те пострадали по следния начин.

По заповед на нечестивия римски император Декий в Коринт дошъл управителят Иасон за мъчения и убийства на християните. Той залавял християните и ги хвърлял в тъмница.

По това време заедно със своите блажени приятели Киприан, Дионисий, Анект, Павел и Крискент бил заловен и Кодрат; те били хвърлени в тъмница с много други християни, които от по-рано били оковани във вериги.

След известно време Иасон седнал в нечестивото съдилище, като заповядал да изведат християните от тъмницата и да ги доведат

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

при него за разпит. Най-стар от тях бил свети Кодрат: като пълководец той вървял пред избраното Христово войнство, желаейки без страх да отговаря пред мъчителя за всички.

Мъчителят се обърнал към светеца с такива думи:

– Кодрате! Какво те е направило толкова безумен, че желаеш доброволно да се предадеш на люти мъчения? И на какво се надяваш, когато без страх избираш веригите и тъмницата, лишавайки се от отечество и приятели? Защо не се подчиняваш на царските закони, та като се поклониш на боговете, да се наслаждаваш с нас на радостите на този живот?

– Никой – отговорил Кодрат, – който има здрав разум, няма да се отрече от този живот. Но тъй като този живот ни е дар от Бога, трябва повече да обичаме Дарилия, отколкото дареното, да въздаваме благодарност на великия Благодетел, като Му възнасяме хвала, водим добродетелен живот и навсякъде разпространяваме славата Му чрез нашите страдания. Не трябва толкова да обичаме този кратковременен живот и от страх да не го загубим, да отдаваме на идолите чест, подобаваща на Единия Бог!

Защото кой друг Бог можем да почитаме като истинно съвършен, освен обогатилия ни от началото с вечните дарове на Своята любов? И в тези велики дарове Кого можем да познаем, освен Самия Спасител Христос? И кого можем наистина да назовем Спасител, ако не Иисуса, претърпял мъки и смърт за нас? И ние, които искаме да бъдем добродетелни, преди всичко трябва да претърпим мъки за истинната вяра и благочестие и в никакъв случай да не отпадаме от тях.

Зло е намерението и греховна е молитвата на тези, които се стремят да съблазнят и прелъстят истинските ревнители на божествените тайнства. Необходимо е всеки да избира по-доброто.

Да не бързаме да вървим след хората, които само външно са добродетелни, но да вникваме в самите им дела – дали те не са зли и не носят ли голяма опасност от погубел. Знай, че ние, изпълнявайки

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

заветите на нашите отци, се насочваме към това, което е по-добро, затова не се опитвай с враждебни на нас действия да ни убедиш да се отклоним от своя път и да се отречем от Христа. За нас най-добра съветница е Божията истина, а законите на благочестието имат велика сила да убеждават; съгласни помежду си, те ни съединяват с Бога.

Имайте предвид и това, че според общия закон на природата всички трябва да умрем и от този закон никой не може да бъде свободен. С настъпването на смъртния час погиват всички несправедливи дела и човешки помисли и кратковременната слава се превръща в прах. Обратно, делата, пораждани от добрия живот, носят на извършващите ги вечна слава, която надживява тяхната смърт.

Така и ние, тъй като твърдо сме решили да не се отказваме от нашето намерение да пострадаме за Христа, ще оставим пример за тези, които пожелаят във всичко да ни подражават. Нали правилно мислещите и вярващите, като имат свети примери на добър живот, само за това и мислят – да им подражават и чрез това да преуспяват в съвършенство.

На тези думи Иасон отговорил на светеца:

– Кодрате! Ако ти почиташ Този Бог, на Чийто благодеяния се наслаждаваш от младини, то добре постъпваш, бидейки благодарен. Но гледай, проповядвайки за Христа, като човек да не унизиш божественото естество.

Кодрат отговорил на управителя:

– Началото на съществуването на света Бог е положил в Своята воля, сътворил е света със Слово и го утвърдил със силата на Светия Дух. Благоволият светът да съществува е Отец, създалото го Слово е Синът, а утвърдилият го е Светият Дух.. Когато е бил създаден прекрасният свят, предназначен от Твореца за определена цел, Съзателят е благоволил някой да се наслаждава на създадените от Него блага и да Го слави с благодарност. Затова Той е създал човешкия род, за да предаде на последния всичко видимо.

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Като вдъхнал дихание за живот в първия човек, Той го поставил в рая – място на неизказани сладости. Човекът, заедно със сътворената за него помощница, като видял многообразието на прекрасния свят, се възраждал и получил от Бога власт да се наслаждава на райските градини.

Нашите прародители, размишлявайки за това, с какво велико предназначение са въдворени от Бога в рая, решили, че следва достойно да благодарят на Създателя и Благодетеля и започнали да водят добродетелен живот, спазвайки установената от Бога за тях заповед да не вкусват от едно дърво. Но лукавият прелъстител, дяволът, подтикван от ярост, носейки лъжа на устата си и злоба в себе си, излял върху прародителите цялата отрова на злобата си, желаейки да ги лиши от райския живот: погубвайки честта им, той вложил в тях страстното желание да нарушат Божията заповед, при това с тяхното съгласие с лукавия му съвет. Впоследствие се случило това, че живеещите с Бога в рая отпаднали от Божията благодат и се лишили от рая, бидейки изгонени от него. Оттогава тези, които преди били участници в Божията слава, но вече свързани с веригите на греха, започнали да бедстват, служейки на пусти пожелания.

Но Бог се смилил над Своего създание и милостиво погледнал на човешката немощ; Той благоволил, скривайки Божеството във възприетата от Него плът, да дойде при нас, окаяните и погиналите, за да ни освободи от вражеските вериги и да изведе на свобода поробените от царството на смъртта, като ги избави от гибел. Затова Той благоволил Неговото Слово, вселявайки се в края на вековете (Гал. 4:4, слав.) в пречистата утроба на Богородица-Дева, чрез въплъщението Си да се облече в целия човек.

Пречистата Дева, заченала от Светия Дух, родила Бога в плът, Когото ние наричаме Христос. И Той се явил на хората като Истинен Бог, наистина облякъл се от Дева в целия човек, въстанал против вражеската сила и разпрострял пределите на Своего горно

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

царство. Той унищожил законите на смъртта и с божествена сила разкъсал веригите ѝ, разрушил ада, извел от него прародителите с множество произлезли от тях хора и първият, като избавил всички народи и страни от погубел, бил назован Спасител. Като отворил съкровищата на Своего милосърдие, Той пожелал те да бъдат общи за всички.

Освободил всички от съблазните на мъчителя, Той пази Своего наследство свободно и невредимо от погубел. За Него нищо не е тайна: нито началото на нашето раждане, нито продължителността на нашия живот, нито смъртта и краят, нито нещо друго неизвестно, но всичко, което е установено със закон от Отца, е известно и ясно на Сина, осъществяващ Неговата воля.

Той е Този Христос, Когото ние проповядваме. Той е Този, Който се е погрижил за спасението на човешкия род. Винаги и навсякъде Съществуващ, Той ни дава неизчерпаемото богатство на Своята благост, неотлъчно намирайки се около служещите Му, и им помага. Управителят, макар и да се изумявал от думите на свети Кодрат, не желал да повярва на откриваната истина и казал:

– Струва ми се, Кодрате, че ти говориш лъжа за високите неща, тъй като допускаш Бог да има чисто човешки свойства, утвърждавайки, че е могла да Го вмести утробата на Дева, Която, носейки Го в утробата Си, е родила Христа! И така ти твърдиш, че един Бог е бил видян на земята, носещ човешко тяло, а друг Истинен Бог се е намирал някъде на друго място.

Тogaва управителят заповядал да съблекат верния Христов раб и безмилостно да го бият с пръчка, което немилосърдните палачи изпълнили с цялата си жестокост.

След това мъчителят заповядал да закачат светеца надолу с главата, да стържат тялото му с железни нокти и да опалват страдалеца, като накладат огън под него. Но той, доблестно понасяйки всичко, оставал непоколебим.

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Управителят се обърнал с лукави думи и към свети Киприан, опитвайки се да го склони към единомислие със себе си. Но свети Киприан, макар и да бил още млад, с не по-малко безстрашие се подготвял за мъченията. Свети Кодрат говорил на него и на другите, които заедно с него се подготвяли за мъченията и вече събличали дрехите си:

- О, мои приятели и сподвижници! Помислете за това, колко много блага са ви приготвени от Господа: за благочестието – почест, за мъченичеството – прославяне, и преди всичко не забравяйте, че вие ставате достойни за милостта на Исуса Христа, Който скоро ще ни яви Своята помощ, свише. И така, сега трябва да покажем непоколебима вяра в Христа Бога. Сега настъпи времето за подвиг и затова без колебание изпълнете закона на любовта – полагайки душата си за Този, Когото обичате. Вие трябва да се покажете за пример на всички, желаещи да се удостоят със страдалчески подвиг за Христа. Послужете с вашето крепко търпение за удивление на всички, които гледат към вас. Сега ще се познае истинското различие между добрите и злите.

Сега трябва особено да се погрижим за спазване на благочестието, да не се явят разногласия във вярата – придържайте се към една вяра и едно изповядване, защото скоро ще застанете пред Бога на Страшния съд. Не се отклонявайте от пътя на добродетелта, тъй като скоро ще отидете при Христа, завършили своя подвиг. Изповядвайте с добро сърце Добрия Бог; не щадете цвета на вашата младост, с намерение скоро да преминете към неостаряващия живот. Мислете, че краят е "при вратата" (Мат. 24:33) и че бидейки млади, по-лесно – тъй като имате телесна сила – можете да претърпите мъчения за Христа Бога. И така, смело предайте себе си на мъчения и мъжествено ги претърпете: след като победите врага, ще получите прославяне от Господа и ще бъдете причислени на небето към лика на светите мъченици

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Тези думи на свети Кодрат, отправени към дружината, изпълнили мъчителя с ярост: той на часа заповядал да бият, стържат и горят с огън свети Киприан, съблечен и закачен подобно на свети Кодрат. След тях подложил на същите мъчения Дионисий, Анект, Павел и накрая – Крискент.

Бидейки посрамен и победен от тях, отначало мъчителят ги осъдил на разкъсване от зверовете. Когато зверовете не се докоснали до светите мъченици, той ги осъдил на посичане с меч, като заповядал преди това да ги влачат из града за краката. Когато ставало това, безчислена тълпа народ, и предимно деца, били светците с пръчки и камъни, докато не били извлечени извън града на мястото, предназначено за изпълнение на смъртното наказание. Тук светците, като поискали малко време за себе си, усърдно се помолили на Господа, след това преклонили под меча честните си глави и били посечени в десетия ден на месец март. На това място, където земята се обагрила с честната кръв на светите мъченици, потекъл чист извор, за да напомня на Коринт за страданието им.

След убийството на шестимата мъченици Кодрат, Киприан, Дионисий, Анект, Павел и Крискент били измъчвани и по различен начин погубени и останалите заловени християни. Другият Дионисий бил заклан с нож, а Викторин, Виктор и Никифор (след като приемник на Иасон станал Тертий) били сложени в каменен хаван и скълцани в него. Клавдий починал след отсичане на ръцете и нозете; Диодор сам се хвърлил в приготвения за него огън и в него, като в светъл чертог, починал в мир. На Серафион била отсечена главата, Папий бил хвърлен в морето. Също и Леонид, след като претърпял множество страшни мъки от управителя Венуст, сменил Тертий, бил хвърлен в морето.

На мъки за Христа се решавали и свети жени, подражавайки на свети Кодрат и пазейки в сърцата си наставленията му – Хориса, Нунерия, Василиса, Ника, Гали, Галина, Теодора и много други жени, а също и мъже. Едни от тях се преселили при Господа, бидейки

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

посечени с меч, други били удавени във вода или убити по друг мъчителен начин. Всички те заедно със своя наставник свети Кодрат били причислени към лика на мъчениците, получили победни венци от десницата на Христа Бога, на Когото слава с Отца и Светия Дух во веки. Амин.

© Жития на светиите, преведени на български език от църковно-славянския текст на Чети-минеите ("Четъи-Минеи") на св. Димитрий Ростовски.